خبر

ادعای یک نماینده مجلس

رقم نجومی سود دلالان خودرو در سال گذشته

علیرضا سلیمی عضو هیئت رئیسه مجلس با بیان اینکه در حال حاضر خودروهای کارکرده خارجی در بازار قیمت نجومی دارند و بعضاً تا ۱۰ برابر قیمت واقعی و قیمت معادل آن‌ها در کشورهای همسایه به فروش می‌رسند گفت: حاشیه سود دلالان خودرو در سال گذشته ۲۶ هزار میلیارد تومان بوده است. عضو هیئت رئیسه مجلس با بیان اینکه در حال حاضر خودروهای کارکرده خارجی در بازار قیمت نجومی دارند و بعضاً تا ۱۰ برابر قیمت واقعی و قیمت معادل آن‌ها در کشورهای همسایه به فروش می‌رسند گفت: حاشیه سود دلالان خودرو در سال گذشته ۲۶ هزار میلیارد تومان بوده است. وی افزود: مجلس دوسال با پافشاری واردات خودرو را در بودجه سالانه گنجاند، اما مجمع ایراد گرفت ابتدا دولت هم مخالف بود، اما در طی مسیر دولت موافق شد این درحالیست که امسال نیز مجلس واردات خودروهای نو و کارکرده را تصویب کرد، اما هیئت عالی مجمع تشخیص مصلحت ایراد گرفت به طوری که برابر بودجه تعیینی سال گذشته باید ۱۰۰ هزار خودرو وارد می‌شد که متأسفانه انجام نشد.

به گزارش تسنیم، نماینده مردم محلات و دلیجان در مجلس تصریح کرد: در حال حاضر خودروهای کارکرده خارجی در بازار قیمت نجومی دارند به طوری که این خودروها در کشور ما تا ۱۰ برابر قیمت عادی آن‌ها در کشورهای همسایه به فروش می‌رسند که با توجه به مشکلات بازار خودرو، در بودجه امسال مجلس مصوب کرد خودروهای با کارکرد زیر پنج سال با رعایت قوانین گمرکی وارد کشور شود که هیئت عالی مجمع تشخیص مصلحت ایراد گرفت.

حاشیه سود دلالان خودرو در سال گذشته ۲۶ هزار میلیارد تومان بود

عضو هیئت رئیسه مجلس با اشاره به وضعیت تصادفات جاده‌ای گفت: البته در کنار نقش جاده و نقش عمل انسانی، اما متاسفانه هیچ گاه در گزارش‌های کارشناسی و بررسی تصادفات این موضوع بررسی و پیگیری نمی‌شود قوه قضائیه باید به این موضوع ورود کرده و نقش خودروسازان در تصادفات و همچنین نقش مدیران مسئول در بحث جاده‌سازی از مدیران کل راه وشهرسازی تا معاونین وزرای راه وشهرسازی و حتی خود وزیر راه را مشخص و در صورت قصور با آن‌ها برخورد قانونی کند و برای ترک فعل‌ها و قصور مدیران در تصادفات سهم در نظر گرفته شود. سلیمی بیان کرد: متاسفانه در اکثر تصادفات رانندگان مظلوم را مقصر حادثه اعلام می‌کنند درصورتیکه دادستان‌ها موظفند به سراغ خودروسازان و مدیران جاده‌ای بروند و با بررسی ابعاد حادثه نقش کیفیت خودرو و وضعیت جاده در تصادفات را مشخص و در صورت قصور با خودروسازان و مدیران برخورد قانونی شود.

نماینده مردم محلات و دلیجان در مجلس با بیان اینکه مجلس با بررسی‌های خود به این نتیجه رسید که واردات خودرو می‌تواند در ایجاد رقابت در بین خودروسازان داخلی به بالا رفتن کیفیت و پایین آمدن قیمت کمک کند تصمیم بر واردات خودروهای خارجی گرفت، اما متاسفانه این مصوبه به صورت ناقص و ابتر در حال اجراست، گفت: انحصاری شدن تولید خودرو و جلوگیری از واردات را زمینه‌ساز ایجاد دلالی و واسطه گری است چراکه حاشیه سود دلالان خودرو در سال گذشته ۲۶ هزار میلیارد تومان بوده که این سود به جیب واسطه گران و دلالان رفته است. وی افزود: دستگاه‌های نظارتی همچون سازمان بازرسی، سازمان تعزیرات باید به این موضوع ورود کند و بررسی کند و با مقصران و متخلفان برخورد قانونی انجام شود، با این حال مجلس برای رسیدگی و تصویب سریع لایحه دولت آمادگی داشته و اعلام می‌کنیم آماده‌ایم لایحه دولت را باقید فوریت بررسی و به رای نمایندگان بگذاریم، اما آیا هیئت عالی مجمع تشخیص باز هم سنگ‌اندازی خواهد کرد، آیا دولت راهکارهایی دارد که مجمع تشخیص را قانع کند.

واکاوی بحران بی‌اعتمادی به نظام بانکی و حساب‌های ارزی

بانک ها بدون کفایت سرمایه

مساله بی‌اعتمادی به نظام بانکی کشور حالا بیش از همیشه خود را به رخ کشیده است و بسیاری از کارشناسان اقتصادی و بانکی نیز بارها درباره این عدم اعتماد شهروندان به دستورات و نحوه نظارت سیستم بانکی کشور هشدار داده اند، هشداری که به نظر می‌رسد اگر هر چه سریع‌تر به آن توجه نشود می‌تواند به بحرانی جدی تبدیل شود، بحرانی که در نهایت به ضرر سیستم پولی بانکی کشور و نظام بانکی خواهد بود و البته شهروندان نیز از این ضرر بی نصیب نخواهند ماند.

۸ بانک دارای نرخ کفایت سرمایه منفی و ۵ بانک دارای نرخ کفایت سرمایه زیر ۸ درصدهستند و نسبت کفایت سرمایه‌نشان می‌دهد که یک بانک تا چه اندازه می‌تواند ریسک‌های موجود را به وسیله‌سرمایه خود پوشش دهد

اگرچه مدت‌هاست بانک مرکزی اعلام کرده است که مردم می‌توانند در بانک‌ها سپرده‌گذاری ارزی کرده و سود آن را دریافت کنند اما گویا مردم از این مسئله استقبال نکرده و ترجیح می‌دهند دلارهای خود را در خانه نگاه دارند تا اینکه نزد بانک‌ها نگهداری کنند. محمود جامساز، کارشناس مسائل اقتصادی، درباره بحران‌های سیستم بانکی کشور می‌گوید: «اکنون بسیاری از این بانک‌ها نیز در شرایطی هستند که اصلا کفایت سرمایه آنان کافی نیست و بیشتر این بانک‌ها نیز بیش از ۵۰ درصد سرمایه آنان زیان انباشته است و اساسا باید اکنون ورشکسته اعلام شوند؛ اما مشخص نیست که بانک مرکزی چرا اصرار دارد که با کمک به این بانک‌ها همچنان آنان را به صورت فعال حفظ کند.»

این اقتصاددان درباره وضعیت نظام بانکی-پولی کشور گفته بود: «طی ۴ دهه اخیر نظام بانکی ایران به طور معمول در جهت بهبود سیاست‌های کلی و یا اصولا تکالیفی که بر عهده بانک‌های مرکزی بوده عمل نکرده است. از مهم‌ترین تکالیف بانک مرکزی در حقیقت کنترل تورم، کنترل نقدینگی و کمک به رشد اقتصادی و تنظیم تراز پرداخت‌ها است. بانک مرکزی ما در اجرای این تکالیف موفق عمل نکرده، زیرا نظام بانکداری جمهوری اسلامی از چنین ظرفیتی برخوردار نیست. در اجرای زائل سازی ربا از سیستم بانکداری سنتی، قانون عملیات بانکداری بدون ربا در سال ۱۳۶۲ تصویب و در ۱۳۶۳ ابلاغ شد، قرار بود برای ۵ سال عملکرد و کارایی این قانون رصد شود، اما بدون هیچ تغییر خاصی تاکنون در حال اجرا است.»

یک قانون بانکداری موقت که ۴۰ سال است اجرا می‌شود

وی در ادامه با اشاره به موقت بودن قانون بانکداری مصوب سال ۱۳۶۲ نیز به به اقتصاد۲۴ گفته بود: «این در حالی است که علی الاصول وقتی برای اجرای مصوبه قانونی، زمان تعیین می‌شود چنین مستفاد است که باید عملکرد این قانون رصد و بررسی شود و درنهایت نیز وضعیت اجرای آن مورد ارزیابی قرار گیرد، اما چنین نشد. این قانون که با هدف حذف ربا از سیستم بانکی تصویب شد به مرور زمان ضمن آنکه به ربوی‌ترین سیستم بانکی تبدیل شده، کشور را از دسترسی به بسیاری از ابزارهای مدرن مبادلات پولی جهان محروم ساخته است؛ گرچه اصلاح نظام بانکی در دستور دولت‌های نهم به بعد قرار داشته، اما هیچگاه این طرح از حوزه اندیشه به قلمرو عمل درنیامده است.»

این کارشناس اقتصادی می‌افزاید: «در راستای خصوصی سازی، چند بانک دولتی خصوصی شد و به تدریج بانک‌های خصوصی و مؤسسات پولی و اعتباری جدید نیز تأسیس و به عرصه بانکداری کشور وارد شدند. از آنجایی که نظام اقتصادی ما بانک محور است، پس تصور می‌رفت بانک‌ها با تجمیع سپرده‌های خرد مردمی و اعطای تسهیلات به بخش خصوصی مولد، با در اختیار داشتن منابع مالی مطمئن نقش بسیار مهمی در راستای تأمین مالی سرمایه گذاری‌های تولیدی، افزایش تولید و اشتغال و رشد اقتصادی ایفا کنند. اما در عمل با ورود به عقود مشارکتی، تسهیلاتی را به نام تولید، اما به کام امور غیر تولیدی عمدتا به متقاضیان خاصی متصل به مؤسسین بانک‌ها یا رانتخواران و کارگزاران قدرت‌های فرادولتی اعطاء نمودند و با مانع تراشی و درخواست تضامین سنگین، بسیاری از متقاضیان بخش خصوصی واقعی را از دریافت اعتبارات و تسهیلات حتی در خصوص وام‌های سرمایه در گردش منصرف یا محروم کردند.»

بانک‌ها در تله معوقات مشتریان خاص

جامساز با اشاره به وضعیت بانک‌ها و معوقات تسهیلات بانکی کشور تصریح می‌کند: «عدم بازگشت بخش عمده‌ای از این تسهیلات به بانک‌ها از سوی مشتریان خاص، بر حجم مطالبات معوق بانک‌ها افزوده که بسیاری از آنان با عملیات حسابداری، این مطالبات معوق را به جاری تبدیل می‌کنند، تا ناترازی‌های خود را پنهان کنند و از سوی دیگر به سبب فساد گسترده در مؤسسات مالی و اعتباری، بدون نظارت بانک مرکزی، هزاران میلیارد سپرده‌های مردمی به غارت رفت و این مؤسسات از پرداخت اصل پول سپرده گذاران هم بازماندند و اعلام توقف و ورشکستی کردند و یکی از علل عمده بی اعتمادی مردم به نظام بانکی را رقم زدند.»

این اقتصاددان در ادامه با اشاره به مساله رشد نقدینگی حاصل از ناترازی بانک‌ها و تاثیرات منفی آن در اقتصاد نیز به اقتصاد ۲۴ می‌گوید: «یکی از عوامل رشد نقدینگی و تورم و نتیجتا نرخ ارز، حاصل ناترازی بانک‌ها و همچنین ناترازی دولت با بانک هاست. بانک‌های به‌ظاهر خصوصی به جای بهبود نظام بانکی و کمک به سرمایه گذاری‌های مولد و رشد اقتصادی، با شیوه عملکرد مبتنی بر اولویت بخشیدن به منافع شخصی و گروهی خود با ورود به بازارهای مالی و سفته بازی و معاملات زمین و ساخت و ساز واحدهای مسکونی و برج‌ها و مال‌ها، توازن مالی و توزیع ثروت در جامعه را به نفع اندکی از خواص و ویژه خواران و رانت خواران بهم ریختند و لذا نقش مخربی در اقتصاد کشور ایفا کرده اند. با این وصف زیان انباشته تعدادی از این بانک‌ها بیش از ۵۰ درصد سرمایه آنهاست؛ اما بانک مرکزی با تزریق سرمایه اصرار بر سرپا نگاه داشتن آن‌ها دارد.»

وی می‌افزاید: «۸ بانک دارای نرخ کفایت سرمایه منفی و ۵ بانک دارای نرخ کفایت سرمایه زیر ۸ درصد هستند که نرخ قانونی نسبت کفایت سرمایه تعیینی توسط بانک مرکزی است. توضیح آن که نسبت کفایت سرمایه نشان می‌دهد که یک بانک تا چه اندازه می‌تواند ریسک‌های موجود را به وسیله سرمایه خود پوشش دهد. این نرخ توسط کمیته بازل ۱۲ درصد تعیین شده است.» جامساز در ادامه می‌گوید: «همان طور که بیان کردم ناترازی بانک‌ها و دولت یکی از عوامل مهم رشد نقدینگی و تورم است که کاهش ارزش پول ملی و افزایش بهای ارزهای معتبر و بی اعتمادی جامعه را نسبت به مسئولین مالی و پولی کشور به دنبال دارد. طبق آمارهای بانک مرکزی، بدهی دولت به بانک مرکزی تا پایان آبان ۱۴۰۱ حدود ۴/۱۷۳ هزار میلیارد تومان و به سایر بانک‌ها ۷/۵۳۱ هزار میلیارد تومان و مجموعا ۳/۷۰۵ هزار میلیارد تومان بوده است. طلب بانک‌ها از دولت منجر به اضافه برداشت بانک‌ها از بانک‌مرکزی می‌شود که به معنای افزایش پایه پولی و رشد نقدینگی است؛ لذا تا دولت بدهی خود را با نظام بانکی تسویه نکند امیدی به کنترل نقدینگی نیست.»

این اقتصاددان در ادامه نیز با اشاره به روش‌های بی حاصل سیستم بانکی برای جذب سرمایه می‌گوید: «انتشار اوراق گواهی بدهی که با سود ۲۳ درصد با هدف جمع آوری پول مردم و کاهش نقدینگی به تصویب شورای پول و اعتبار رسیده، در حاکمیت تورم ۵۰ درصدی به قطع مورد استقبال خریداران قرار نخواهد گرفت، از سوی دیگر طرح ارائه شده در مورد افتتاح حساب سپرده ارزی نیز برای خریداران ارز با ارائه کارت ملی چندان جذاب نیست، زیرا تجربه خوبی از حساب‌های سپرده ارزی در گذشته حاصل نشده است. سپرده گذاران در برداشت از حساب شان به ناچار هم ارز ریالی سپرده ارزی خود را به نرخ دولتی دریافت کردند و فی الواقع هدف دولت جمع آوری ارز از دست مردم بود.»

بحران ارزی و ماجرای حساب های ارزی

جامساز در ادامه نیز با اشاره به سیستم ناکارآمد فروش ارز و مساله حساب سپرده ارزی به اقتصاد ۲۴ گفت: «اینک طرح جدید فروش سهمیه ارزی با ارائه کارت ملی یکبار در سال با واریز ارز به حساب سپرده ارزی خریدار از ابتدای امسال اجرایی شده است که باید قبل از خرید ارز با واریز ۱۰۰ دلار یا ۱۰۰ یورو افتتاح کند. این حساب‌ها از نوع قرض الحسنه جاری، پس انداز کوتاه مدت ۳،۶ و ۹ ماهه و بلند مدت یک ساله هستند. بابت برداشت از حساب ۵ درصد ارزش ریالی به عنوان کارمزد کسر می‌شود. هدف از این طرح آن است که هم معاملات بازار آزاد را محدود و هم خرید و فروش ارز را تحت نظم آورد.»

این اقتصاددان همچنین با پرداختن به موضوع ذخایر ارزی و مساله فروش نفت زیر قیمت ایران که عملا ارز کمتری را به کشور وارد کرده نیز می‌گوید: «گرچه بانک‌مرکزی از کافی بودن ذخائر ارزی اطمینان می‌دهد، اما این اظهارات با شواهد سازگار نیست، زیرا علاوه بر تشدید تحریم‌های آمریکا، اجماع کشورهای اروپایی علیه جمهوری اسلامی نیز در پی وقوعات اخیر داخل کشور شکل گرفته و تحریم‌های جدیدی اعمال شده که در مجموع راه‌های ورود ارز به کشور را تنگ‌تر و محدودتر کرده است. فروش نفت به چین نیز با ۱۵ درصد تخفیف زیر قیمت برنت به علاوه سایر هزینه‌های مبادلاتی دور زدن تحریم‌ها هم ظاهرا به صورت معاملات پایاپای صورت می‌گیرد؛ لذا فروش ۲۰۰۰ یورو به عنوان سهمیه هر کارت ملی، در حالی که دولت در تنگنای ارزی قرار دارد خالی از منطق است.» جامساز درباره مساله ثبات ارزی نیز می‌گوید: «کنترل و کاهش و ایجاد ثبات ارزی تنها مستلزم هماهنگی سیاست‌های مالی دولت به ویژه در راستای کاهش هزینه‌های دولتی و حذف یا به حداقل رساندن هزینه نهادهای فرادولتی از یک سو و سیاست‌های پولی بانک مرکزی در عدم پرداخت وام بدولت و جلوگیری از افزایش پایه پولی و نظارت هرچه بیشتر بر عملکرد بانک‌ها و ممنوع ساختن بانک‌ها در ورود به هر فعالیت تجاری غیر بانکی و سفته بازی و سودا گری از سوی دیگر است و در عرصه سیاست خارجی نیز تبدیل مناسبات دیپلماتیک با شرق به برقراری مناسبات متوازن دیپلماتیک با شرق و جهان غرب و رفع تنش‌ها به منظور بسط روابط اقتصادی، تجاری و بانکداری در راستای دستیابی به تراز تجاری مثبت و ورود ارز به کشور، از الزامات دستیابی به ثبات ارزی است که با تغییر و تحول در ساختار اقتصاد دولتی سیاسی امکان پذیر خواهد بود».

خبر

پیشگویی رئیس اتحادیه طلا درباره قیمت‌ها در روزهای آینده

قیمت طلا ریزش کرد

بررسی شاخص قیمت طلا در طول یک ماه گذشته، از ریزش ۱.۳ درصدی قیمت هر گرم طلای ۱۸عیار حکایت دارد. در حال حاضر هر گرم طلای ۱۸عیار ۲ میلیون و ۶۰۵ هزار و ۵۰۰ تومان قیمت دارد و این عدد ۳۵ هزار تومان ارزان‌تر از رقمی است که یک ماه قبل خریداران باید طلا را می‌خریدند. نادر بذرافشان، رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران درباره شرایط کنونی بازار طلا گفته است؛ در حال حاضر بازار به ثبات نسبی خوبی رسیده و طی یک ماه گذشته نوسان حداقل بوده است. به اعتقاد او، من مردم منتظر افزایش یا کاهش خاصی نباشند؛ البته شرایط ثبات بازار در صورتی ادامه پیدا می‌کند که در رابطه با اونس جهانی، بازار داخلی ارز و خبرهای سیاسی و اقتصادی و عرضه و تقاضا تغییر خاصی نداشته باشد.

البته رییس اتحادیه طلا و جواهر درباره روند آتی بازار در گفت‌وگو با خبرآنلاین گفته پیش‌بینی بازار یک مقدار سخت است و نمی‌توان وضعیت آینده بازار را پیش‌بینی کرد و باید ببینیم شرایط روز سیاسی و اقتصادی در دنیا چه خواهد بود.

سکه ۵.۹ درصد عقب رفت

اما قیمت سکه چقدر کم شد؟ بررسی‌ها نشان می‌دهد که هر قطعه سکه امامی ۳۱ میلیون و ۷۴۱ هزار تومان قیمت پیدا کرده است. این عدد ۲ میلیون و ۹ هزار تومان ارزان‌تر از قیمت سکه در یک ماه قبل است. به این شکل هر قطعه سکه امامی در طول یک ماه گذشته ۵.۹ درصد کاهش قیمت را تجربه کرده است.

محمد کشتی‌آرای، رئیس اسبق اتحادیه طلا و جواهر درباره وضعیت بازار سکه گفته؛ در حال حاضر بازار آرام هست و فکر می‌کنم که یک مقدار دیگر ما تغییر قیمت روی قیمت انواع سکه داشته باشیم.

به اعتقاد او، علت این کاهش و این ثبات، کاهش و ثبات قیمتی هست که این روزها در بازار ارز است. وی توضیح داده است؛ اگر خاطرتان باشد، ما در هفته‌های گذشته و حتی در ماه‌های گذشته نوسانات شدیدی را روی قیمت ارز داشتیم که این نوسانات باعث شده بود قیمت طلا و سکه و حتی خیلی از کالاهای دیگر هم تحت تاثیر قرار بگیرد. وی ابراز امیدواری کرده است؛ این ثبات همیشه در بازار کشورمان بوده باشد و ما بتوانیم شاهد ثبات قیمت در این بازار باشیم.

بورس، برنده میدان سرمایه‌گذاری بود

در ماهی که گذشت، شاخص‌کل بورس تهران با رشد ۱۸.۶ درصدی همراه شد. نماگر هم‌وزن بورس که نشانی از وزن مشابه و اثرگذاری یکسان کلیه نمادهای معاملاتی است و وضعیت کلی بازار را به نحو مطلوب‌تری نمایش می‌دهد، جهش ۳۰درصدی را تجربه کرد و نهایتا شاخص‌کل فرابورس نیز توانست صعود ۱۹.۷ درصدی را به‌ثبت برساند.

کارشناسان اعتقاد دارد که در حال حاضر تورم است که بورس را مثبت کرده است.

حسین محمودی‌اصل، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با خبرآنلاین درباره وضعیت بازار سرمایه گفته عقب‌ماندگی بورس مربوط به ۲ سال پیش است و ارزش دلاری هنوز ۵۰ درصد نسبت به ۹۹ عقب‌ماندگی دارد. البته حاشیه سود شرکت‌ها از ۳۶ در سال ۹۹ به ۲۳ در سال ۱۴۰۱ رسیده است، اما به دلیل بزرگ شدن اعداد سود حاصل، قیمت‌ها نیز بزرگ می‌شود.

او تصریح کرده؛ رونق بورس قیمت ارز را نیز کنترل کرده و همیشه خروج سنگین پول از بورس با ۲ روز رشد ۱۰ درصدی دلار و سکه را رقم زده است.

محمودی‌اصل خاطرنشان کرده چند هفته است که بورس ورود پول دارد و دولت به دنبال رونق بورس است.

وزیر راه خبر داد

درخواست رسمی عربستان برای برقراری ۳ پرواز در هفته

وزیر راه و شهرسازی اعلام کرد: طی روزهای اخیر درخواست رسمی هواپیمایی کشوری عربستان به منظور برقراری سه پرواز در هفته (خارج از پروازهای حج) توسط سازمان هواپیمایی کشوری دریافت شد. مهرداد بذرپاش با اشاره به از سر گیری روابط دیپلماتیک بر مبنای دیپلماسی منطقه ای و بر اساس اصل حسن همجواری اظهار کرد: طی روزهای اخیر درخواست رسمی هواپیمایی کشوری عربستان به منظور برقراری سه پرواز در هفته از ایران خارج از پروازهای حج دریافت شد. وی تصریح کرد: پیش از این دو کشور در زمینه اجرای موافقت‌نامه عمومی همکاری‌های اقتصادی، بازرگانی، سرمایه‌گذاری، فنی، علمی و ... اراده قاطع خود را برای به‌کارگیری تمامی تلاش‌ها برای تقویت صلح و امنیت منطقه‌ای و بین‌المللی اعلام کرده‌اند و بر این اساس برای گسترش همکاری‌ها، برقراری پروازهای ایران وعربستان علاوه برپروازهای حج مد نظر قرار گرفته است.وزیر راه و شهرسازی ضمن تأکید بر لزوم تقویت دیپلماسی منطقه‌ای اظهار کرد: سازمان هواپیمایی وزارت راه و شهرسازی بر اساس وظایف ذاتی خود، تمام مساعی خود را برای برقراری پروازها میان ایران و عربستان به کار خواهد بست. به گزارش وزارت راه و شهرسازی، بذرپاش یادآوری کرد: همچنین از ماه‌ها قبل برای انجام مطلوب پروازهای حجاج کلیه هماهنگی با هواپیمایی کشوری عربستان صورت گرفته است.

دهک‌های کم‌درآمد فشار تورمی بیشتری را تجربه می‌کنند

سه سناریو پیش روی اقتصاد ایران

با توجه به روند چند ساله وقوع تورم بالاتر از ۳۵ درصد، خطر از راه رسیدن ابرتورم در اقتصاد ایران از همیشه جدی‌تر شده است. ایران برای اولین بار در تاریخ بیش از چهار سال است که با تورم بالاتر از ۳۵ درصد روبه‌رو است. بحران تورم البته در همه‌ی سال‌های گذشته همراه اقتصاد ایران بوده و رفتارهای اجتماعی و اقتصادی ایرانیان را بنا بر اعلام جامعه‌شناسان دستخوش تغییر کرده است. موضوع تورم برای اغلب کشورهای جهان مساله‌ای حل شده است اما سال‌های طولانی است که تورم بالا همراه اقتصاد ایران است.

به گزارش خبرآنلاین، اکادمی دانایان گزارشی درباره متغیرهای پولی و تورم به امضای رییس اسبق سازمان بورس، حسین عبده تبریزی تدوین کرده و این نکته که ایران بیش از همیشه در معرض وقوع ابرتورم است را تایید می‌کند. شرایط ابرتورمی، چرخه‌ای است که با افزایش سریع، بیش از حد و خارج از کنترل سطح عمومی قیمت‌ها شروع شده و هر نوع رفتاری از سوی سیاست‌گذار با افزایش قیمتها پاسخ داده می‌شود. چرخهٔ ابرتورم چرخه‌ای فزاینده است و ظرف یک یا دو سال، تورم‌های بلندمدت ۲۰ درصد، ناگهان به بالای ۱۰۰ درصد افزایش می‌یابند.

خیز تازه تورم از کجا آغاز شد؟

تورم ایران در حدفاصل سال‌های ۱۳۳۹ تا ۱۴۰۰ را نشان می‌دهد میانگین تورم بلند مدت ایران در این دوره ۱۶ ٪ است. با این حال وضعیت تورمی ایران در دهه نود، وضعیتی متفاوت‌تر و شکننده‌تر نسبت به سال‌های گذشته بوده است. بر این اساس بررسی تورم نقطه به نقطه و تورم میانگین ایران، در حد فاصل سال‌های ۱۳۹۱ تا دی ماه ۱۴۰۱ داده‌های مهمی را در بر دارد. هر چند در سال‌های ابتدایی دهه نود ایران با تورم بسیار بالا روبرو بود اما درسال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۶ یعنی در دورهٔ مسئولیت دولت یازدهم (دولت اعتدال)، اقتصاد ایران کاهش تورم و ثبات نسبی اقتصاد را تجربه کرد اما در فروردین ۱۳۹۷ نقطهٔ چرخش وضعیت تورم در ایران رخ داد.این تاریخ،با خروج امریکا از برنامهٔ جامع اقدام مشترک(برجام) همزمان است. بررسی‌ها نشان می‌دهد اقتصاد ایران در مقایسه با سایر کشورهای دنیا در مقابله با تورم بسیار ضعیف عمل کرده است. تورم مزمن و دورقمی در اقتصاد ایران همواره وجود داشته است.

آیا ابرتورم در راه است؟

در گزارش تدوین شده به امضای حسین عبده تبریزی سه سناریو در این زمینه پیش‌بینی شده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد اتفاقات چند سال اخیر، سرریز تمام ناترازی‌ها و عدم تعادل‌های اقتصاد کلان ایران است که همراه با انتظارات تورمی مردم، امکان ابتکار عمل را از سیاست گذاران گرفته است. هر اصلاح اقتصادی و سیاستی در وضعیت جاری ایران، به تصمیم گیری‌های سخت سیاسی گره خورده است. از این رو خوش بینانه‌ترین و نامحتمل‌ترین سناریو، انجام اصلاحات اقتصادی است. گذار به تورم پایین و پایدار، مستلزم نهادینه سازی سیاستگذاری و مدیریت صحیح است. اتخاذ سیاست‌های هدف‌گذاری نرخ تورم، استقلال بانک مرکزی، تصویب و اجرای قاعدهٔ مالی و اصلاح ساختار بودجهٔ دولت راه‌کارهایی است که در بیش از ۹۰ کشور دیگر اجرا شده و منجر به حصول تورم های تک رقمی شده است. در صورت این رخداد، پیش‌بینی می‌شود تورم در یک بازهٔ زمانی پنج ساله کاهش یابد و به سطح تورم‌های معمول در دنیا برسد.

سناریوی دوم اما بر ماندگاری شرایط موجود دلالت دارد. این بدان معناست که تورم بین ۴۰ تا ۵۰ درصد (هرچند نامطلوب) به عنوان محتمل‌ترین سناریو، ارزیابی می‌شود. در این سناریو، سطح تورم در اقتصاد ایران در سطحی معادل دو تا سه برابر روند ۵۰ سال گذشته است. ترکیه، پرو، برزیل، بلاروس و آنگولا کشورهایی هستند که شرایطی مشابه را تجربه کرده‌اند. این سناریو در بلند مدت نمی‌تواند ادامه یابد و حالت گذاری است که یا به انجام اصلاحات اقتصادی منجر می‌شود یا به فروپاشی ریال و اقتصاد.

سومین سناریو اما بدبینانه‌ترین سناریو است. احتمال وقوع این سناریو اتفاقا در ماه‌های گذشته احتمال تقویت شده است. اگر در ماه‌های آتی تغییر روندی صورت نگیرد، تمامی شواهد حاکی از آن است که ایران با سرعت در حال حرکت به سمت ابرتورم است. پیشبینی تورم در شرایطی که چرخهٔ تورمی فعال شده باشد، امری محال است. بررسی داده‌های تورم سودان در سال ۲۰۲۰، لبنان در سال ۲۰۲۱، ونزوئلا در سال ۲۰۱۵، زیمباوه در سال ۲۰۱۹، کنگو در سال ۱۹۹۱ و بلاروس در سال ۱۹۹۳ و سایر کشورهایی که ابرتورم را تجربه کرده اند، نشان می‌دهد که چرخهٔ ابرتورم

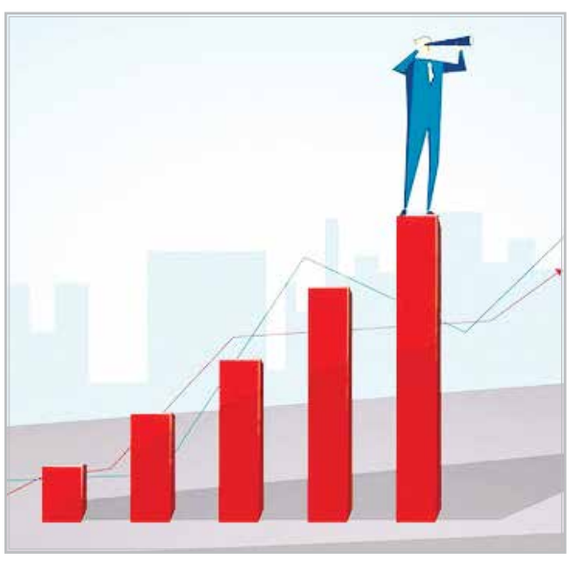

چرخه‌ای فزاینده است و ظرف یک یا دو سال، تورم‌های بلندمدت کمتر از ۲۰ درصد، ناگهان به بالای ۱۰۰ درصد افزایش می‌یابند.